

**Ziņojums
par speciālā budžeta izpildi 2024.gadā un plānu 2025.gadam**

Speciālā budžeta izpilde 2024.gadā

Speciālā budžeta ieņēmumi 2024. gadā bija 4 649,0 milj. euro, izdevumi – 4 311,9 milj. euro. Speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikums palielinājies no 2 032,8 milj. euro gada sākumā līdz 2 369,9 milj. euro gada beigās, ko ietekmēja ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem 337,1 milj. euro apmērā.

Speciālā budžeta pamatrādītāji 2024.gadā:

	Plāns, milj. euro	Izpilde, milj. euro	Izmaiņas pret plānu		Izmaiņas pret iepriekšējo gadu	
Ieņēmumi	4 760,8	4 649,0	-111,8	-2,3%	409,3	9,7%
Izdevumi	4 352,7	4 311,9	-40,8	-0,9%	323,6	8,1%
Finansiālā balance	408,1	337,1	-71,0	x	85,7	x
Atlikums gada sākumā	2 032,8	2 032,8	0	x	251,4	x
Atlikums gada beigās	2 440,9	2 369,9	-71,0	x	337,1	x

Speciālā budžeta ieņēmumi 2024.gadā nerasniedza plānoto par 111,8 milj. euro un izdevumi par 40,8 milj. euro, kā rezultātā faktiskais naudas līdzekļu atlikums gada beigās bija par 71,0 milj. euro mazāks nekā plānots.

Valsts pensiju speciālajā budžetā līdzekļu atlikums palielinājies no 1 457,4 milj. euro gada sākumā līdz 1 734,5 milj. euro gada beigās.

Nodarbinātības speciālajā budžetā līdzekļu atlikums samazinājies no 167,3 milj. euro gada sākumā līdz 166,0 milj. euro gada beigās.

Darba negadījumu speciālajā budžetā līdzekļu atlikums palielinājies no 28,9 milj. euro gada sākumā līdz 38,3 milj. euro gada beigās.

Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā līdzekļu atlikums palielinājies no 379,2 milj. euro gada sākumā līdz 431,1 milj. euro gada beigās.

Likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam” noteikts, ka saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu”:

1) sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu sadalījums 2024. gadā bija šāds: sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumos tiek ieskaitīti 97,10 procenti un pamatbudžeta ieņēmumos veselības apdrošināšanai — 2,90 procenti;

2) sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumu sadalei 2024. gadā piemēroja šādus ieņēmumu īpatsvarus: valsts pensiju speciālajā budžetā — 72,04 procenti; nodarbinātības speciālajā budžetā — 4,35 procenti; darba negadījumu speciālajā budžetā — 2,24 procenti; invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā — 21,37 procenti.

Speciālā budžeta ieņēmumi 2024.gadā, salīdzinot ar 2023.gadu palielinājušies par 409,3 milj. euro (+9,7%). Sociālās apdrošināšanas iemaksu likme 2024.gadā

saglabājās iepriekšējā gada līmenī 34,09% (tai skaitā 1% veselības nodoklis), attiecīgi - darba ņēmēja likme 10,5% un darba devēja likme 23,59%. Ieņēmumi no sociālās apdrošināšanas iemaksām 2024.gadā bija 4 244,7 milj. euro, kas par 142,7 milj. euro (-3,3%) nerasniedza plānoto rādītāju, bet par 361,0 milj. euro (+9,3%) pārsniedza iepriekšējā gada attiecīgos ieņēmumus. Pēc Valsts kases informācijas, laika periodā no 2024.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.decembrim, valsts pamatbudžetā ir ieskaitīts veselības nodoklis 152,9 milj. euro apmērā.

Pēc Aģentūras statistikas datiem sociāli apdrošināto personu skaits ir samazinājies no 1 064,1 tūkst. personām 2023.gadā līdz 1 056,9 tūkst. personām 2024. gadā, savukārt vidējā apdrošināšanas iemaksu alga palielinājusies no 1 366,58 euro 2023. gadā līdz 1 501,04 euro 2024.gadā. Brīvprātīgo iemaksu veicēju skaits palielinājies no 175 personām ar vidējo iemaksu algu 712,91 euro 2023.gadā līdz 178 personām ar vidējo iemaksu algu 832,36 euro 2024.gadā. Brīvprātīgo iemaksu kopsumma 2024.gadā par 14,5% pārsniedza iepriekšējā gada izdevumus.

2024. gadā Aģentūra ir veikusi solidaritātes nodokļa sadali un pārskaitīšanu: 29,3 milj. euro iedzīvotāju ienākuma nodokļu kontā un 41,0 milj. euro valsts pensiju speciālajā budžetā.

Iemaksu likme valsts fondēto pensiju shēmā 2024. gadā saglabājās iepriekšējā līmenī - 6 procenti (2013. - 2014.gadā likme bija 4%, 2015. gadā 5%, no 2016. gada un turpmāk attiecīgi 6%). 2024.gadā valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājiem pārskaitītas iemaksas 846,7 milj. euro apmērā, kas ir par 71,0 milj. euro (+9,1%) vairāk nekā 2023.gadā. Uz 2024. gada beigām valsts fondēto pensiju shēmas kopējie līdzekļi (uzkrātais kapitāls) bija 8,8 mljrd. euro.

Nenodokļu ieņēmumi speciālajā budžetā 2024.gadā bija 117,7 milj. euro, kas par 34,0 milj. euro (+40,6%) pārsniedza iepriekšējā gada apjomu, kas galvenokārt skaidrojams ar uzkrātā fondēto pensiju kapitāla iemaksu palielinājumu valsts pensiju speciālajā budžetā saistībā ar 2. pensiju līmeņa dalībnieka nāvi, vecuma pensijas pieprasīšanu un pievienošanu ES fondēto pensiju shēmai, kā arī ieņēmumu no speciālā budžeta līdzekļu noguldījumiem depozītā palielinājumu saistībā ar 2023.gadā veiktajiem noguldījumiem Valsts kasē.

2024. gadā saņemtas dotācijas no valsts pamatbudžeta 286,6 milj. euro apmērā, kas ir par 14,3 milj. euro (+5,3%) vairāk nekā iepriekšējā gadā, galvenokārt saistībā ar izdevumu palielinājumu piemaksām pie vecuma un invaliditātes pensijām saistībā ar pakāpenisku piemaksu piešķiršanas uzsākšanu par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31.decembrim, kā arī minimālā ienākuma palielināšanu.

Speciālā budžeta izdevumi 2024.gadā, salīdzinot ar 2023.gadu, palielinājušies kopumā par 323,6 milj. euro (+8,1%), ko ietekmēja vairāki faktori:

Pensiju apmēra palielinājums pamatā skaidrojams ar minimālā ienākuma palielināšanu un pensiju indeksāciju, kas tika veikta 2024. gada 1. oktobrī, kā arī ņemot vērā iepriekšējā gadā veiktās indeksācijas ietekmi. 2024.gada 1.oktobrī tika pārskatīta valsts pensija vai tās daļa, kas nepārsniedz 683 euro, izņemot Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku, I grupas invalīdu un politiski represēto personu pensijas, kuras pārskatīs neatkarīgi no apmēra. Indeksācijai piemēroti diferencēti indeksi, ņemot vērā pensijas veidu un vecuma pensijas saņēmēja apdrošināšanas stāža lielumu:

1,1004 (ņemot vērā 80% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu 45 gadi un vairāk;

1,0887 (ņemot vērā 70% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu no 40 līdz 44 gadiem;

1,0771 (ņemot vērā 60% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu no 30 līdz 39 gadiem un pensijām, kas piešķirtas par darbu kaitīgos apstākļos;

1,0654 (ņemot vērā 50% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu līdz 29 gadiem un citām valsts pensijām, atlīdzībām un piemaksām. Sociālās apdrošināšanas pakalpojumu vidējā apmēra palielinājums galvenokārt saistīts ar vidējās iemaksu algas izmaiņām.

Speciālā budžeta rezultātīvo rādītāju izmaiņas pret iepriekšējo gadu:

Pakalpojums	Rādītājs	2023.gada izpilde	2024.gada izpilde	Izmaiņas	
Valsts pensijas	Saņēmēju skaits*	517,7	518,2	0,5	0,1%
	Vidējais apmērs, euro	505,09	544,29	39,20	7,8%
Bezdarbnieka pabalsts	Saņēmēju skaits*	30,4	32,7	2,3	7,6%
	Vidējais apmērs, euro	428,54	472,56	44,02	10,3%
Darba negadījumu pakalpojumi	Saņēmēju skaits*	13,7	14,2	0,5	3,6%
	Vidējais apmērs, euro	536,60	568,85	32,25	6,0%
Maternitātes pabalsts	Saņēmēju skaits*	1,1	1,0	-0,1	-9,1%
	Vidējais apmērs, euro	4 379,31	4 852,89	473,58	10,8%
Slimības pabalsts	Saņēmēju skaits*	20,1	20,0	-0,1	-0,5%
	Vidējais apmērs, euro	1 317,02	1 499,71	182,69	13,9%
Paternitātes pabalsts	Saņēmēju skaits*	0,9	0,7	-0,2	-22,2%
	Vidējais apmērs, euro	619,62	800,20	180,58	29,1%
Vecāku pabalsts	Saņēmēju skaits*	18,2	15,9	-2,3	-12,6%
	Vidējais apmērs, euro	606,75	674,94	68,19	11,2%

*) izmaksāts vidēji mēnesī tūkst. personām

Būtiskākās izmaiņas normatīvajos aktos, kas ietekmēja 2024.gada budžetu: ar 1. janvāri atjaunota pakāpeniska piemaksu piešķiršana par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim. Piemaksas atjaunošanu paredzēts veikt pakāpeniski – atbilstoši pensijas piešķiršanas gadiem. 2024. gadā tās piešķirtas personām, kurām pensija piešķirta 2012., 2013. un 2014. gadā (1,52 euro apmērā par katru gadu), kā arī no 2024. gada 1.janvāra palielināti minimālo ienākumu apmēri.

Speciālā budžeta plāns 2025.gadam

Speciālā budžeta ieņēmumi 2025.gadā plānoti 5 209,0 milj. euro un izdevumi – 4 742,5 milj. euro, veidojot pozitīvu finansiālo bilanci 466,5 milj. euro, kā rezultātā prognozēts speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikuma palielinājums no 2 369,9 milj. euro gada sākumā līdz 2 836,4 milj. euro 2025. gada beigās.

Speciālā budžeta pamatrādītāji:

	Izpilde 2024.gadā, milj. euro	Plāns 2025.gadam, milj. euro	Izmaiņas,	
Ieņēmumi	4 649,0	5 209,0	560,0	12,0%
Izdevumi	4 311,9	4 742,5	430,6	10,0%

Finansiālā bilance	337,1	466,5	129,4	x
Atlikums gada sākumā	2 032,8	2 369,9	337,1	x
Atlikums gada beigās	2 369,9	2 836,4	466,5	x

Likumā „Par valsts budžetu 2025.gadam” noteikts, ka saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu”:

1) sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu sadalījums 2025. gadā ir šāds: sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumos tiek ieskaitīti 97,10 procenti un pamatbudžeta ieņēmumos veselības apdrošināšanai — 2,90 procenti;

2) sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumu sadalei 2025. gadā piemēro šādus ieņēmumu īpatsvarus: valsts pensiju speciālajā budžetā — 72,79 procenti; nodarbinātības speciālajā budžetā — 4,45 procenti; darba negadījumu speciālajā budžetā — 2,16 procenti; invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā — 20,60 procenti.

Speciālā budžeta ieņēmumi 2025.gadā, salīdzinot ar 2024.gadu plānoti par 560,0 milj. euro (+12,0%) vairāk. Sociālās apdrošināšanas iemaksu likme 2025.gadā saglabājas iepriekšējā gada līmenī 34,09% (tai skaitā 1% veselības nodoklis), attiecīgi - darba ņēmēja likme 10,5% un darba devēja likme 23,59%. Ieņēmumi no sociālās apdrošināšanas iemaksām 2025.gadā plānoti 4 697,2 milj. euro, kas ir par 452,5 milj. euro (+10,7%) vairāk nekā 2024.gadā.

2025. gadā iemaksu likme valsts fondēto pensiju shēmā samazināta līdz 5 procentiem, jo atbilstoši izmaiņām normatīvajos aktos no 2025. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim 1% no fondētās pensiju shēmas (otrā līmeņa) pārnests uz pensiju pirmo līmeni. Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājiem 2025.gadā plānots ieskaitīt 814,4 milj. euro.

Nenodokļu ieņēmumi speciālajā budžetā 2025.gadā plānoti 182,1 milj. euro, kas ir par 64,4 milj. euro (+54,7%) vairāk nekā 2024.gadā, ko galvenokārt ietekmē uzkrātā fondēto pensiju kapitāla iemaksu palielinājums valsts pensiju speciālajā budžetā, kā arī ieņēmumu no speciālā budžeta līdzekļu noguldījumiem depozītā palielinājums saistībā ar 2022.-2024.gadā veiktajiem noguldījumiem Valsts kasē.

Saņemto dotāciju no valsts pamatbudžeta apmērs 2025.gadā plānots 329,7 milj. euro, kas ir par 43,1 milj. euro (+15,0%) vairāk nekā iepriekšējā gadā, kas galvenokārt saistīts ar pakāpenisku piemaksu piešķiršanas uzsākšanu par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31.decembrim, kā arī minimālā ienākuma palielināšanu.

Speciālā budžeta izdevumi 2025.gadā, salīdzinot ar 2024.gadu plānoti par 430,6 milj. euro (+10,0%) vairāk. Budžets izstrādāts, pamatojoties uz Finanšu ministrijas (FM) prognozēm valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām, makroekonomiskajiem rādītājiem, to ietekmei uz sociāla rakstura pabalstu un kompensāciju izmaiņu tendencēm. Būtiskākās izmaiņas normatīvajos aktos, kas ietekmēja 2025.gada budžetu: turpinās pakāpeniska piemaksu piešķiršana par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim. 2025. gadā tās piešķirs personām, kurām pensija piešķirta 2015., 2016. un 2017. gadā (1,52 euro apmērā par katru gadu), kā arī no 2025. gada 1.janvāra palielināti minimālo ienākumu apmēri un vecāku pabalsta izmaksājamā daļa strādājošiem pabalsta saņēmējiem palielināta līdz 75 procentiem. 2025.gadā mainīti indeksācijas nosacījumi, attiecīgi šī

gada 1. oktobrī plānots pārskatīt valsts pensiju vai tās daļu, kas nepārsniegs 2024. gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algu 1 518 euro. Neatkarīgi no apmēra tiks pārskatītas pensijas: Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem, personām ar I grupas invalīditāti, politiski represētajām personām un personām, kurām vecuma pensija piešķirta priekšlaicīgi saistībā ar tāda bērna aprūpi un audzināšanu, kuram noteikta invaliditāte, vai sakarā ar piecu un vairāku bērnu aprūpi un audzināšanu. Indeksācijai tiks piemēroti diferencēti indeksi, ņemot vērā pensijas veidu un vecuma pensijas saņēmēja apdrošināšanas stāža lielumu:

1,0861 (ņemot vērā 80% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu 45 gadi un vairāk;

1,0778 (ņemot vērā 70% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu no 40 līdz 44 gadiem;

1,0694 (ņemot vērā 60% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu no 30 līdz 39 gadiem un pensijām, kas piešķirtas par darbu kaitīgos apstākļos;

1,0610 (ņemot vērā 50% no iemaksu algu summas reālā pieauguma) vecuma pensijām ar saņēmēja stāžu līdz 29 gadiem un citām valsts pensijām, atlīdzībām un piemaksām.

Izstrādājot 2025.gada budžetu tika ņemta vērā speciālā budžeta finanšu un rezultātīvo rādītāju izmaiņu dinamika 2024.gada I pusgadā un tās ietekme uz nākamā gada prognozēm. Ņemot vērā 2025. gada janvāra - februāra speciālā budžeta rādītāju faktiskās tendences, uz šo brīdi riski pakalpojumu izmaksu nepārtrauktības nodrošināšanai nav identificēti.

Speciālā budžeta rezultātīvo rādītāju izmaiņas pret iepriekšējo gadu:

Pakalpojums	Rādītājs	2024.gada izpilde	2025.gada plāns	Izmaiņas	
Valsts pensijas	Saņēmēju skaits*	518,2	517,4	-0,8	-0,2%
	Vidējais apmērs, euro	544,29	599,83	55,54	10,2%
Bezdarbnieka pabalsts	Saņēmēju skaits*	32,7	32,0	-0,7	-2,1%
	Vidējais apmērs, euro	472,56	506,56	34,0	7,2%
Darba negadījumu pakalpojumi	Saņēmēju skaits*	14,2	15,0	0,8	5,6%
	Vidējais apmērs, euro	568,85	599,71	30,86	5,4%
Maternitātes pabalsts	Saņēmēju skaits*	1,0	1,0	0	0%
	Vidējais apmērs, euro	4 852,89	5 115,70	262,81	5,4%
Slimības pabalsts	Saņēmēju skaits*	20,0	19,8	-0,2	-1,0%
	Vidējais apmērs, euro	1 499,71	1 609,64	109,93	7,3%
Paternitātes pabalsts	Saņēmēju skaits*	0,7	0,9	0,2	28,6%
	Vidējais apmērs, euro	800,20	765,30	-34,90	-4,4%
Vecāku pabalsts	Saņēmēju skaits*	15,9	16,8	0,9	5,7%
	Vidējais apmērs, euro	674,94	772,41	97,47	14,4%

*) izmaksāts vidēji mēnesī tūkst. personām